

KLASA 1 – poziom podstawowy edukacja dla bezpieczeństwa

Przy ustalaniu oceny z zajęć edukacyjnych stosuje się kryteria ujęte w Statucie IV Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kotarbińskiego w Gorzowie Wielkopolskim ROZDZIAŁ X ODDZIAŁ V § 85.

1. Bezpieczeństwo państwa

Uczeń:

- identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa,
- zna i wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności,
- rozumie istotę oraz zna elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi,
- wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności RP,
- wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa,
- rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny
- zna przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem,
- orientuje się w podstawowych zasadach zarządzania kryzysowego i rozumie jego istotę,
- wyjaśnia znaczenie pojęcia *siatka bezpieczeństwa i infrastruktura krytyczna*,
- dokonuje analizy wybranych zjawisk społecznych (stany nadzwyczajne),
- rozróżnia zagrożenia czasu pokoju
- omawia zadania, struktury oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- zna i wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz omawia zadania tych służb,
- zna i rozumie rolę świadczeń obywateli na rzecz obronności,
- wymienia zadania i kompetencje władz państwowych i samorządowych w tym zakresie,
- zna i określa zakres działania wybranych organizacji proobronnych,
- zna i wymienia nazwy formacji mundurowych układu pozamilitarnego państwa oraz wyjaśnia rolę i zadania tych służb w systemie bezpieczeństwa państwa

2. Ochrona ludności i obrona cywilna

Uczeń:

- wie, kim był Henry Dunant,
- omawia założenia konwencji genewskiej z 1864 r.,
- wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego,
- identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków,
- wymienia zadania Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża,
- uzasadnia konieczność utworzenia międzynarodowego prawa humanitarnego
- przedstawia zadania obrony cywilnej,
- definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych,
- wyjaśnia zasady właściwego zachowania się w sytuacji uruchomienia sygnałów alarmowych,
 - zna miejsca ukrycia się po ogłoszeniu poszczególnych alarmów,
- wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych,
- omawia sposoby ogłaszania i odwoływania alarmów,

- omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami,
- wie, że sprawne działanie tego systemu przeciwdziała panice,
- potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu swojego zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach
- omawia zasady ewakuacji ludności i środków materiałowych,
- wymienia rodzaje ewakuacji,
- zna i omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji,
- wskazuje drogi ewakuacji w szkole,
- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych,
- wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność,
- omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji,
- planuje samoewakuację,
- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów,
- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń,
- wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia,
- uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice

3. Działania ratownicze w sytuacjach nadzwyczajnych

Uczeń:

- przedstawia zasady działania podczas pożaru,
- charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy,
- wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru,
- przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru,
- wie, w jaki sposób zapobiegać pożarom,
- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej,
- uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych.
- wymienia najczęstsze przyczyny wypadków komunikacyjnych,
- wyjaśnia różnicę pomiędzy kolizją a wypadkiem,
- zna sposób zabezpieczenia miejsca zdarzenia,
- wie, w jaki sposób zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia,
- potrafi omówić sytuacje wymagające ewakuacji z pojazdu,
- potrafi zademonstrować technikę ewakuacji z pojazdu,
- opisuje obowiązki pieszego i kierowcy w zakresie zachowania się na drodze w momencie przejazdu karetki pogotowia lub innego pojazdu z włączonymi sygnałami uprzywilejowania
- przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi lub innych klęsk żywiołowych,
- wymienia procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi,
- zna zasady postępowania w czasie śnieżycy i mrozu,
- omawia zasady postępowania w czasie burzy i wichury,
- potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa przegrzaniu lub wyziębieniu,
- wie, jak należy zachować się w górach przed wyjściem na szlak,
- potrafi prawidłowo zachować się w przypadku zejścia lawiny
- wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi,
- wymienia rodzaje oznaczeń substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania,
- rozpoznaje oznaczenia substancji toksycznych na pojazdach i budowlach,

- omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę,
- wie, jakie materiały można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry,
- wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami,
- wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi,
- wyjaśnia znaczenie pojęć:
 - odkażanie,
 - dezaktywacja,
 - dezynfekcja,
 - deratyzacja,
- wyjaśnia pojęcie terroryzmu,
- charakteryzuje motywy ataków terrorystycznych,
- omawia, co może być potencjalną oznaką zagrożenia terrorystycznego,
- wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych,
- wymienia oraz omawia środki i metody ataków terrorystycznych,
- wymienia informacje, jakie należy podać policji przy zgłaszaniu podejrzenia o podłożeniu ładunku wybuchowego,
- omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych,
- wyjaśnia znaczenie cyberprzemocy i zna procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia,
- wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i wie, jaka powinna być na nie właściwa reakcja,
- zna zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (zasada „uciekaj, schowaj się, walcz”)

4. Pierwsza pomoc

Uczeń:

- podaje definicję pierwszej pomocy,
- wymienia cele i zadania pierwszej pomocy,
- wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy,
- rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz wyjaśnia jego rolę,
- omawia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia,
- omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia,
- przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia,
- wymienia potencjalne zagrożenia dla ratownika,
- potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć,
- omawia schemat wzywania pomocy,
- zna telefony alarmowe,
- omawia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu,
- rozumie, jakie są następstwa zaburzeń czynności tych układów,
- wyjaśnia pojęcie *stan zagrożenia życia*,
- wymienia stany zagrożenia życia,
- potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia,
- podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy
- wymienia objawy utraty przytomności,
- potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego,

- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej,
- dokonuje oceny funkcji życiowych,
- zna konsekwencje utraty przytomności,
- potrafi udzielić pomocy osobie nieprzytomnej,
- potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej,
- zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny,
- wie, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności,
- wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia,
- omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia,
- potrafi wykonać rękożyny ratunkowe w przypadku zadławienia,
- wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci
- wyjaśnia pojęcie *nagle zatrzymanie krążenia* (NZK), wymienia jego oznaki,
- podaje przykłady zdarzeń, w których dochodzi do nagłego zatrzymania krążenia,
- potrafi rozpoznać nagłe zatrzymanie krążenia,
- omawia algorytm postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia,
- prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową samodzielnie i we współpracy z drugą osobą,
- przedstawia sytuacje, w których można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej,
- opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej,
- potrafi bezpiecznie obsłużyć AED,
- potrafi wykonać resuscytację krążeniowo-oddechową z wykorzystaniem AED
- wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu,
- opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn,
- wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny,
- zna i stosuje zasady unieruchomienia złamań kości długich i stawów (reguła Potta),
- wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy,
- zna definicję masywnego krwotoku,
- stosuje stażę taktyczną,
- umie zatamować krwotok za pomocą opaski improwizowanej,
- potrafi zatamować krwotok przy użyciu opatrunku uciskowego, potrafi zatamować krwotok z trudno dostępnych miejsc: pachy, pachwiny, szyi,
- wymienia sytuacje, w których może dojść do urazów kręgosłupa,
- opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa,
- przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa,
- wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy,
- zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy,
- wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej,
- omawia zastosowanie zaopatrzenia apteczki,
- uzasadnia, dlaczego wyposażenie apteczki może ulegać modyfikacjom
- wyjaśnia pojęcie *oparzenie*,
- wymienia przyczyny i rodzaje oparzeń,
- omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego,
- demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny,
- wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci,
- zna najważniejsze przyczyny wstrząsu, wymienia zagrożenia z niego wynikające,
- stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego.

4. Edukacja obronna

Uczeń:

- zna ograniczenia organizmu ludzkiego związane z brakiem snu, wody i pożywienia oraz wpływem czynników atmosferycznych na możliwości przetrwania,
- potrafi wyjaśnić zjawisko paniki oraz omawia sposoby jej przeciwdziałania, zna środki podręczne do zwiększenia szans przetrwania i rozumie, jak je wykorzystywać.
- zna możliwości pozyskiwania wody i pożywienia występujących w środowisku naturalnym
- zna zasady identyfikacji podstawowych zagrożeń cyberbezpieczeństwa,
- zna i rozumie wybrane definicje cyberbezpieczeństwa,
- potrafi określić podział ról w czasie współdziałania układu militarnego z podmiotami układu pozamilitarnego,
- potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać złożone wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa,
- wyjaśnia znaczenie cyberzagrożeń w wymiarze cywilnym i potrafi je rozpoznać oraz zna procedury postępowania w przypadku ich wystąpienia
 - zna zasady składania i rozkładania broni,
- potrafi wykonać strzelanie z wykorzystaniem: broni kulowej, pneumatycznej, replik broni strzeleckiej (ASG), strzelnic wirtualnych albo laserowych